

Hart voor Brabant

De Gezonde en Veilige School

Basisonderwijs

Waarom

Als u op basisschoolleefstijd aandacht besteedt aan het bevorderen van gezond gedrag leert u kinderen een gezonde leefstijl voor later.

De gezondheid van de jeugd in Nederland verdient blijvende aandacht. We lezen steeds vaker alarmerende berichten over het groeiend aantal kinderen dat te dik is, gepest wordt en op steeds jongere leeftijd alcohol drinkt. Via het onderwijs zijn bijna alle kinderen en jongeren te bereiken. Hoewel alle scholen in Nederland gezondheid belangrijk vinden, voelen ze zich vaak overspoeld met lespakketten en mailings. Ze voeren losse activiteiten en projecten uit, die niet zijn ingebed in het schoolbeleid. Om scholen structureel te begeleiden bij het vormgeven van zorg, preventie en gezondheidsbevordering, ontwikkelde de GGD Hart voor Brabant een vraaggerichte, planmatige aanpak "De Gezonde en Veilige school".

Visie en ambitie

Uitgangspunt van De Gezonde en Veilige

School is dat iedere school al een Gezonde en Veilige School is. De methode maakt duidelijk hoe de situatie op school nu is, waar verbetering mogelijk is en wat prioriteit heeft. Niet weer een extra project, maar een structurele aanpak die u overzicht geeft en werk uit handen neemt.

Een Gezonde en Veilige School heeft aandacht voor educatie, maar ook voor de organisatie en de omgeving om te komen tot structurele veranderingen waarbij gezonde keuzes voor de hand liggen. Werken volgens deze methode draagt bij aan de kerndoelen van het ministerie: Een Gezonde en Veilige School is een randvoorwaarde om het primaire proces efficiënt en effectief te kunnen uitvoeren. Leerlingen en leerkrachten, die gezond zijn en zich prettig voelen in hun omgeving, leren en werken beter.

Voordelen voor de school

De meerwaarde van De Gezonde en Veilige School is volgens basisscholen uit het werkgebied van de GGD Hart voor Brabant:

1. De methode richt zich op leerlingen, schoolpersoneel, de school in zijn geheel, ouders en directe omgeving.

2. Door op basisschoollleeftijd aandacht te besteden aan het bevorderen van gezond gedrag leren kinderen een gezonde leefstijl voor later aan.
3. De methode biedt een planmatige, structurele aanpak voor vier jaar.
4. Een Gezonde en Veilige School is een randvoorwaarde om het primaire proces (onderwijzen van kinderen) uit te kunnen voeren.
5. De methode gaat uit van vragen en wensen van de school zelf.

Gezondheid en veiligheid op school

Gezondheid heeft te maken met lichamelijk, geestelijk en sociaal welbevinden. Veiligheid valt uiteen in twee onderdelen: fysieke en sociale veiligheid. Denk aan thema's als sociaal-emotionele ontwikkeling, pesten, voeding, bewegen, relaties en seksualiteit, genotmiddelen, opvoedingsondersteuning, binnenmilieu en hygiëne.

De Gezonde en Veilige School sluit zoveel mogelijk aan bij actuele thema's, de pedagogische visie en het schoolplan van de school.

Een school doorloopt vijf stappen

Stap 1: Opstellen schoolprofiel

Om goed aan te sluiten bij de unieke situatie op uw school, maakt de GGD een schoolprofiel. Hiervoor verzamelen we gegevens over de gezondheid en veiligheid van de leerlingen, de preventie- en zorgactiviteiten die de school al uitvoert en de behoeftes die de school heeft. Ouders en oudere leerlingen vullen hiervoor vragenlijsten in en de GGD interviewt de directeur en de intern begeleider.

Stap 2: Prioriteiten kiezen

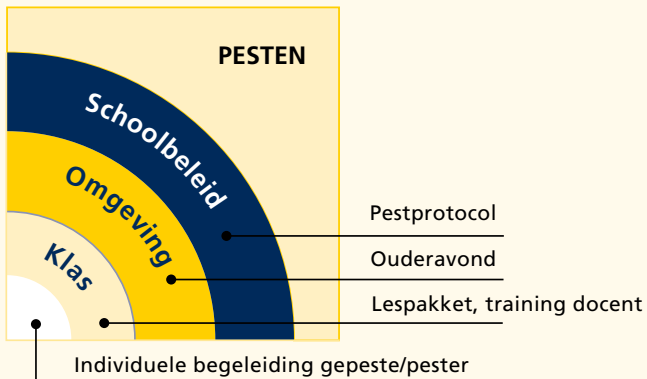
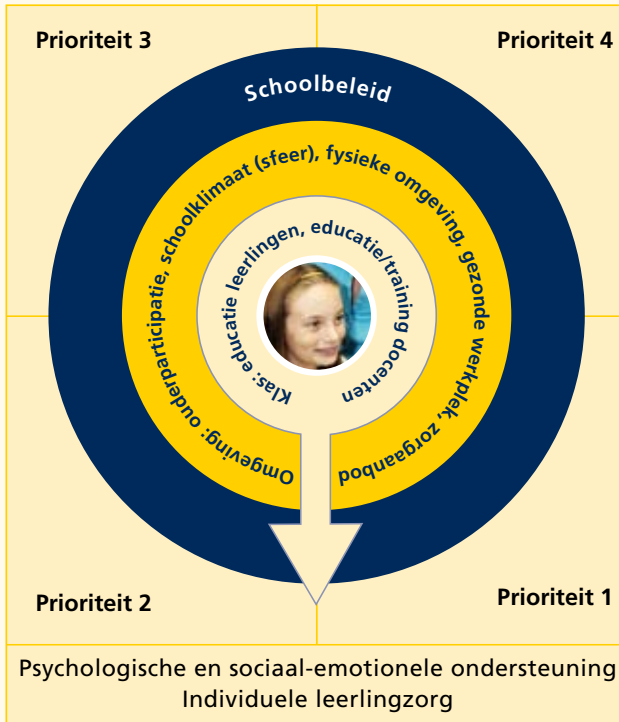
De GGD presenteert het schoolprofiel aan het team van de school en (een vertegenwoordiging van) ouders. Het is belangrijk dat er bij iedereen op school draagvlak is om op school aan gezondheid en veiligheid te werken. Op basis van het schoolprofiel discussiëren we over de keuze van prioriteiten. Het schoolprofiel en de discussie leiden tot een advies voor een aantal gezamenlijke prioriteiten. De directeur kiest uiteindelijk de definitieve prioriteiten.

Stap 3: Plan van aanpak

Activiteiten met betrekking tot gezondheidsbevordering zijn pas echt effectief als ze bestaan uit een mix van verschillende strategieën en methoden die zich uitstrekken over een langere periode (minimaal 3 tot 5 jaar).

Als de prioriteiten vaststaan, bekijken we welke strategieën en activiteiten mogelijk zijn op het niveau van de leerling, de klas, de omgeving en het schoolbeleid. Hierbij sluiten wij aan bij de bestaande schoolsituatie: Wat is op school succesvol, waar zijn de medewerkers goed in, welke zorgstructuur bestaat er, welke faciliteiten zijn er?

Het model hiernaast geeft de integrale aanpak van De Gezonde en Veilige School weer. Het model leidt tot meer samenhang tussen de verschillende activiteiten en maatregelen binnen een school en daarmee tot een hogere effectiviteit.

Is pesten als prioriteit gekozen? Dan kunt u een pestprotocol opstellen (beleid). U kunt aandacht in de les besteden aan pesten (educatie) en de docenten trainen. Ouders kunt u via een ouderavond of nieuwsbrief informeren (ouderparticipatie). De pesters en gepeste leerlingen kunt u individueel begeleiden (zorgaanbod). Het inzetten van activiteiten die elkaar onderling versterken heeft natuurlijk het meeste effect.

Stap 4: Uitvoering

De school voert het plan van aanpak uit, de GGD ondersteunt. Veel activiteiten kunt u als school zelf doen. Voor een goede uitvoering van de plannen is betrokkenheid van collega's een belangrijke voorwaarde.

Stap 5: Evaluatie en verankering

Jaarlijks bespreken de school en de GGD de stand van zaken omtrent de uitvoering van het plan van aanpak en evalueren de georganiseerde activiteiten. De evaluatie levert gegevens op voor het opstellen of aanpassen van het gezondheidsplan voor het nieuwe schooljaar. Haalbaarheid en uitvoerbaarheid zijn hierbij belangrijke criteria. De activiteiten die succesvol zijn, worden verankerd in het school(beleids)plan.

Kosten voor de school

De ondersteuning van de GGD bij het adviseringstraject om tot een plan van aanpak te komen is gratis voor de school. De directeur, IB'er of een leerkracht die het traject coördineert, zal op jaarbasis ongeveer 20 uur kwijt zijn. De activiteiten die de school kiest, kunnen enige kosten met zich meebrengen. Denk hierbij aan de aanschaf van materialen, lespakketten, training en begeleiding.

De GGD stelt 20 uur per school voor de uitvoering gratis beschikbaar en er zijn diverse (les)materialen gratis te leen.

Wellicht zijn er in uw gemeente mogelijkheden voor additionele financiering.

EEN GEZONDE EN VEILIGE SCHOOL

Basisschool Madelief in 's-Hertogenbosch startte in het schooljaar 2006-2007 met De Gezonde en Veilige School. Een van de prioriteiten die het team en ouders kozen was 'Gedragsregels'. De directrice van de school vertelt: "We begonnen met het opstellen van teambrede gedragsregels. Het team koos in een workshop regels die binnen de school passen. Iedere week is er een nieuwe regel met de kinderen besproken en zijn de ouders geïnformeerd. Met als doel dat de leerkrachten, kinderen en ouders bekend zijn met deze nieuwe regels." Dit schooljaar organiseert De Madelief een ouderavond om alle ouders weer op de hoogte te brengen van de stand van zaken van De Gezonde en Veilige School. Ook gaat de school aan de slag met het tweede onderwerp: Binnenmilieu.

De school geeft aan dat het prettig is dat ze gestart is met De Gezonde en Veilige School. "Gezondheid is namelijk iets waar je wel aan denkt, maar door dit traject ben je er bewuster en meer structureel mee bezig," aldus de directrice.

Hart voor Brabant

GEZONDE VEILIGE
SCHOOL

Colofon

Meer informatie

De sociaal verpleegkundige van de GGD is uw vaste contactpersoon. Wilt u meer informatie over De Gezonde en Veilige School, neem dan contact op met de sociaal verpleegkundige op uw school. Of bezoek de website www.ggdhvb.nl/GVS. Hier kunt u zich ook aanmelden voor de **digitale nieuwsbrief** De Gezonde en Veilige School met actuele informatie over (het aanbod op het gebied van) gezondheid en veiligheid in de regio.

Uitgever: GGD Hart voor Brabant

Datum: Maart 2008

Vormgeving/opmaak: De Code, 's-Hertogenbosch

Oplage: 500

GGD Hart voor Brabant

Postbus 3166, 5203 DD 's-Hertogenbosch

T 0900 463 64 43 (lokaal tarief)

F (073) 641 86 53

I www.ggdhvb.nl